

همه چیز درباره زایمان بدون درد

درد ناشی از زایمان طبیعی همیشه برای مادران بعنوان بدترین خاطره و کابوس زندگی عنوان می شود و خیلی از مادران برای رهایی از این درد بزرگ حاضرند به روش سزارین پناه ببرند که سزارین نیز عوارض حین و پس از عمل خاص خودش را دارد. لذا ترویج زایمان طبیعی بدون درد می تواند نقطه امیدی در افزایش زایمان طبیعی و کاستن از درخواست سزارین توسط مادران باردار باشد. آموزش اطلاعات صحیح از روشهای موجود برای زایمان بی درد به مادران، باعث برطرف شدن نگرانی آنان از مشکلات پیش روی زایمان طبیعی می شود.

برای تسکین درد زایمان سه روش دارویی عمده وجود دارد، این سه روش شامل موارد زیر است:

بی حسی موضعی: در زمان زایمان برای بی حس کردن ناحیه‌ای که در آن احساس درد می کنید یا در صورت نیاز به بخیه کردن اطراف واژن مورد استفاده قرار می‌گیرد. بی حسی موضعی غیر از بی حس کردن قسمتی خاص برای شما کاربرد ندارد.

بی حسی ناحیه‌ای: توسط متخصص بیهوشی انجام می شود و با تزریق دارو به نزدیکی اعصاب پایینی کمر باعث بی حسی و از بین رفتن درد در بخش بزرگی از بدن می شود. در این روش شما در زمان زایمان هوشیار خواهید ماند. روش بی حسی ناحیه‌ای در زایمان به دو روش **بی حسی اسپینال spinal** و **بی حسی اپیدورال epidural** انجام می شود که هر دو روش باعث کاهش چشمگیر درد زایمان می شود.

بیهوشی عمومی: باعث به خواب رفتن شما در زمان زایمان می شود و با وجود بی خطر بودن، به این دلیل که بلافاصله پس از تولد نوزاد نمی توانید او را ببینید، این بی هوشی فقط در زمان ضرورت پزشکی انجام می شود.

داروهای مسکن: داروهای مسکن می‌تواند با تزریق به رگ و ماهیچه یا با استنشاق باعث کاهش درد زایمان شود. این نوع داروها درد را کاملاً از بین نمی برد، اما آن را کاهش می‌دهد و به دلیل اینکه بر کل بدن تاثیر می‌گذارد و باعث خواب آلودگی شما و نوزادتان می‌شود، بیشتر در اوایل شوع درد زایمان استفاده می‌شود تا به استراحت کردن شما و ذخیره انرژی برای زایمان کمک کند.

بی حسی اپیدورال چیست؟

این نوع بی حسی، درد مداوم در قسمت تحتانی بدن فرد را سرکوب می‌کند و این امکان را به فرد می‌دهد که بدون بی هوشی درد خود را حس نکند. داروهای ضد درد از طریق لوله ای به دور پرده دورا که اطراف نخاع را گرفته و فضای اپیدورال نامیده می شود. این داروها، پیام های دردی را که از نخاع به طرف مغز می روند سرکوب می‌کند. لازم به ذکر است در صورتی که ماده بی حسی اطراف نخاع و درون مایع مغزی نخاعی تزریق شود بی حسی از نوع اسپینال خواهد بود.

شرایط لازم برای انجام زایمان بی درد اپیدورال چیست؟

1. امکان انجام زایمان طبیعی وجود داشته باشد.
2. درد زایمان وجود داشته باشد و زایمان وارد فاز فعال شده باشد یعنی دهانه رحم 4 تا 6 سانتی متر باز شده باشد.
3. مادر باردار خود خواهان زایمان بی درد باشد.

دلایل انجام زایمان اپیدورال در زایمان:

- استرس و اضطراب مادر
- بیماری های سیستمیک مثل افزایش فشارخون بارداری و برخی بیماری های قلبی و ریوی
- بیماری های سیستمیک مثل انقباضات ناموزون رحمی و امکان زیاد استفاده از وسایل داخل رحمی
- در مادرانی که ریسک سزارین بالاست مانند سزارین قبلی و پره اکلامپسی و جنین درشت و ....

کد: KH - NC - HE₁₁₅

تاریخ تدوین: 1400/01

تاریخ ابلاغ: 1400/01

بیمارستان خاتم الانبیا

میانه

عنوان:

زایمان بی درد به روش دارویی

تهیه و تنظیم: ژيلا سلیمانی

سمت: ماما

تحصیلات: کارشناس مامایی

روشی که تجویز شوند.

* مرحله ای که نوزاد باید با فشاری که مادر می آورد خارج شود و به دنیا بیاید که در این روش بیشتر طول می کشد، زیرا مادر احساس درد نمی کند و عجله ای برای فشار ندارد. در این حالت پزشک باید مادر را تشویق کند که با فشار نوزاد را به دنیا بیاورد. متأسفانه شانس استفاده از فورسپس در این روش زیاد می باشد.

* عوارض نادر شامل مننژیت (التهاب پرده های محافظی که مغز و نخاع را پوشانده است) و آبسه (تجمع چرک) همتوم اپیدورال (جمع شدن خون) و آسیب عصبی که ناشی از وضعیت ناشی از وضعیت بد خوابیدن یا نشستن مادر باردار می باشد.

آیا داروهای بیحسی اپیدورال بر جنین اثر می گذارند؟

باید گفت که برخی از داروهای استفاده شده در بیحسی اپیدورال در دوزهای بالا (بیش از 1000 میکروگرم) می توانند از جفت عبور کنند و بر جنین اثر کنند، مثلاً بر تنفس جنین اثر کند و او را دچار مشکل سازد.

منابع:

- کتاب زایمان بی درد، مولف: علی عموشاهی
- زایمان بی درد، معاونت درمان

آدرس: میانه - بیمارستان خاتم الانبیا

تلفن: 52220901-5

دلایلی که نمیتوان بر مبنای آن ها بیحسی اپیدورال انجام داد:

1. عدم رضایت مادر (در انتخاب زایمان بی درد اخذ رضایت همسر الزامی است).
2. عدم توانایی خانم باردار برای حفظ بی حرکتی حین انجام کار مانند بیماری پارکینسون
3. وجود اختلال انعقادی
4. افزایش فشار داخل جمجمه به هر علت
5. عفونت موضعی محل انجام تزریق و باکتری (وجود باکتری در خون)
6. سابقه حساسیت به داروهای بیحسی
7. ضایعات حاد سیستم عصبی مرکزی
8. بیماری های قلبی که بازده قلبی را شدیداً محدود می کند.
9. اختلالات هیپوولمی (حالتی که حجم مایعات بدن کاهش یابد مانند خونریزی شدید) و هیپوتانسیون (کاهش فشار خون) در مادر
10. وجود دیسترس جنین

عوارض بیحسی اپیدورال:

- * کاهش فشار خون
- * خارش
- * تهوع
- * سردرد به دنبال سوراخ شدن دورا و احساس ضعف و سنگینی پاها
- * اختلال کارکرد مثانه پس از زایمان
- * کمردرد
- * تضعیف تنفسی با استفاده از مخدر ها به هر